

ZVOLENSKÝ SENIORÁT ECAV NA SLOVENSKU

VÝROČNÁ SENIORSKÁ SPRÁVA ZA ROK 2022

**NA SENIORÁLNY KONVENT
DŇA 1. APRÍLA 2023**

V OČOVEJ

VYPRACOVAL
MGR. JOZEF PACEK
SENIOR ZVOLENSKÉHO SENIORÁTU
ECAV NA SLOVENSKU

V ý r o č n á s e n i o r s k á s p r á v a

podaná na výročnom seniorálnom konvente Zvolenského seniorátu ECAV na Slovensku
dňa 1. apríla 2023 v chráme Božom v Očovej za rok 2022

MODLITBA:

Pohliadni, vyslyš ma, Hospodine, Bože môj!
Osvieť mi oči, aby som na smrť nezaspal;
aby môj nepriateľ nepovedal: Premohol som ho!
Nech moji protivníci neplesajú, že sa klátim.
Ale ja dúfam v Tvoju milosť.
Nech moje srdce plesá nad Tvojou pomocou!
Amen.

Žalm 13, 4 – 6

BIBLICKÝ TEXT:

„¹¹Tvoja je, Hospodine, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i velebnosť, veď Tvoje je všetko na nebi i na zemi. Tvoje je kráľovstvo, Hospodine. Ty si ten, ktorý sa ako hlava vypína nad všetkým. ¹²Bohatstvo a česť sú od Teba, Ty panuješ nad všetkým. Vo svojej ruke máš silu a moc, v Tvojej ruke je, či učíniš niekoho veľkým a mocným. ¹³Tak teda, Bože náš, ďakujeme Ti a chválime Tvoje slávne meno. ¹⁴Veď ani ja ani môj ľud by sme neboli schopní priniestť toľké milodary. Veď od Teba je všetko, takže z Tvojej ruky sme Ti dali. ¹⁵Lebo sme pred Tebou cudzincami a usadlíkmi ako všetci naši otcovia. Naše dni na zemi sú ako tieň a bez nádeje.“

1 Kron 29, 11 – 15

Vznešený seniorálny konvent, bratia a sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Je to vždy taký zvláštny pocit, keď treba hodnotiť, bilancovať, ale aj prijať osobnú zodpovednosť šafára s majetkom, časom, talentami... Pocity sú to naozaj rôzne, keď viete, že za niečím v osobnom, pracovnom živote, či v živote služby musíte urobiť jednu hrubú čiaru... keď niečo končí, odchádza, stáva sa už navždy súčasťou dejín... Tešiť sa, a či smútiť? Byť spokojný, alebo si len ťažko povzdychnúť? Možno tak, ako kedysi kráľ Dávid v ďakovnej modlitbe: „Naše dni na zemi sú ako tieň a bez nádeje.“?

Z jednej kňazskej správy kolegu zo seniorátu vyberám: „Keď hodnotíme rok, ktorý je za nami, vždy mám ten pocit, ktorý sa nanovo potvrdzuje, že to, na čom nám skutočne v cirkvi záleží, sú peniaze, budovy, účty, faktúry, bločky, štatistiky, tabuľky, počty, výkazy... Len nech nikto nespomenie našu duchovnú biedu, malosť, nezáujem, pomýlenosť, malichernosť. Tu si len povzdychneme, prinajlepšom pokritizujeme tých druhých, ktorí sú za to zodpovední, radi ukážeme prstom na druhých, len nie na seba a svoje srdce, svoju rodinu, svoje fatálne zlyhanie. A v konečnom dôsledku na vlastnú odlúčenosť od Pána Boha.“ Ako bol zhodnotený hospodársky, ale predovšetkým duchovný život vášho cirkevného zboru, ste mali možnosť počuť na zborovom konvente. Ako vyzerá ten váš osobný život, život viery činnejšie skrze lásku, bratia a sestry, musíte zhodnotiť len vy sami; pred sebou a pred Bohom.

Obdobie ostatných troch rokov bolo skutočne výnimočné; každý z nás, spoločnosť i cirkvi prechádzala obdobím, na ktoré nebol nikto zodpovedne pripravený a ktoré nik nepredvídal. Bolo to obdobie, s ktorým sme sa v spoločnosti, doma i vo svete, i v cirkvi pasovali rôznym spôsobom. Každý sme sa bili za to svoje presvedčenie, že sme to práve my, ktorí konáme správne. Chceli sme vziať celú tú situáciu do vlastných rúk a raz a navždy vyriešiť. Ale nebolo to také jednoduché a jednoznačné, ako sa na prvý pohľad zdalo. Nemali sme na to. Pochopiteľne. Lebo nie my sme nad všetkým, nie my sme tu doma, nie my disponujeme neobmedzenou silou a mocou. A vďaka Bohu, že to nie sme my, ale On. To poznáva kráľ Dávid, ako to čítame v slovách jeho ďakovnej modlitby, a snáď sme to s odstupom času znova poznali a pochopili i my sami. Veriaci v cirkevných zboroch potrebovali viac ako kedykoľvek inokedy

počuť slovo nádeje a povzbudenia. Potrebovali počuť, že hoci sú naše dni ako tieň, predsa nie sú bez nádeje. Všetci sme sa o tom potrebovali presvedčiť a vo viere upevňovať.

Vďaka Bohu, zdá sa, že ťažké tri roky koronakrízy pominuli. Áno, lenže ďalšia, či ďalšie krízy na seba nenechali dlho čakať. Vypuknutie vojny na Ukrajine, ktoré podľa niektorých v žiadnom prípade nehrozilo, sa stalo skutočnosťou. S vojnou sa objavila kríza utečenecká, hospodárska, ekonomická, energetická. Ktovie, aké ďalšie sa ešte objavia! Nech by ale prišlo čokoľvek, pamätajme na jednu zásadnú vec: my ľudia nie sme iba z tohto sveta a nie sme a nežijeme iba pre tento svet. Nie sme tu náhodou, ale existujeme z vôle Najvyššieho, ktorý je Pánom času a Pánom sveta, celého vesmíru. On o nás vie a má s nami tie najlepšie úmysly. Nie sme stratené, izolované bytosti v nekonečnom vesmíre, ale sme bytosti obklopené tajomnou múdrosťou a láskou najvyššieho Pána. A možno práve preto som tohtoročnú moju prvú výročnú správu v úrade seniora založil na slovách Dávidovej modlitby.

Je to modlitba, ktorá z Dávidových úst zaznieva na konci jeho života. Dávid naplnený vďačnosťou oslavuje Hospodina, ktorého sláva je bez hraníc a od ktorého pochádza všetko dobré, veľké a krásne, ktorý je vyvýšený nad všetko a nad všetkých... Všetko má pevne vo svojich rukách. Jeho je a pod Jeho vládou patrí nebo i zem. „Tvoja je, Hospodine, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i velebnosť, veď Tvoje je všetko na nebi i na zemi. Tvoje je kráľovstvo, Hospodine. Ty si ten, ktorý sa ako hlava vypína nad všetkým. Bohatstvo a česť sú od Teba, Ty panuješ nad všetkým. Vo svojej ruke máš silu a moc, v Tvojej ruke je, či učiníš niekoho veľkým a mocným.“ – Práve tieto slová zabráňujú akémukoľvek znižovaniu všemocného Boha na nejakého miestneho bôžika, obmedzeného časom a priestorom. A napriek tomu, že v tej dobe existovali veľké plány stavby Božieho chrámu, nijako sa tým nezmenšovala Hospodinova vyvýšenosť a moc.

O Dávidovi sa píše v Biblii, že bol mužom podľa Božieho srdca. Jeho veľkou túžbou bolo postaviť Hospodinovi chrám, ale Boh mu to nedovolil. Jediné, čo mu bolo dovolené, bolo robiť prípravy na stavbu chrámu. Vložil do nich všetky svoje schopnosti, daroval všetko svoje bohatstvo. Bol motiváciou pre ostatných ľudí, ktorí ochotne dávali a obetovali zo svojho pre stavbu Hospodinovho chrámu. Asi to musel Dávid veľmi ťažko niesť, keď sa nemohol zhostiť takej príležitosti, akou bolo postavenie Božieho domu. Dávid bol mužom vojny, viedol veľké vojny a preliť množstvo krvi. Od Boha dostal napomenutie: „Nepostavíš môjmu menu dom, pretože si preliť predom mnou mnoho krvi na zem. Hľa, narodí sa ti syn, ktorý bude mužom pokoja, a zabezpečím mu mier so všetkými jeho okolitými nepriateľmi. Veď sa bude volať Šalamún, a pokoj i mier dám Izraelu za jeho čias. On postaví môjmu menu dom.“ (1 Kron 22, 8b – 10a)

Dary, ktoré Dávid prináša, milodary, ktoré obetujú ďalší a ďalší na chrám ako prejav vďačnosti, v podstate pochádzajú zo štedrých Božích rúk. A všetci sú si toho vedomí. Dávid v modlitbe vyznáva: „Veď ani ja ani môj ľud by sme neboli schopní priniesť toľké milodary. Veď od Teba je všetko, takže z Tvojej ruky sme Ti dali.“ Všetci tí, ktorí dávajú, dávajú len to, čo najprv sami prijali z Božej ruky. Takže koniec koncov si Hospodin sám stavia chrám a zo svojho vlastného. Staviteľia a robotníci neprestávajú byť pútnikmi, akými boli aj ich otcovia. Vyznávajú: „Lebo sme pred Tebou cudzincami a usadlíkmi ako všetci naši otcovia.“ Ani stavba chrámu na tejto skutočnosti absolútne nič nezmení.

Či sme si toho i my, kresťania žijúci v 21. storočí vedomí? Veľkou témou v cirkvi v súčasnosti sú práve financie. Cirkev prežila ťažšie časy a prežila vďaka štedrým veriacim, aj bez pomoci štátu. Uvedomujem si, že je čoraz zložitejšie zabezpečiť seba a svoju rodinu, ale vždy to tak bolo, že desatina patrila Bohu. „Všetky desiatky krajiny, z obilia poľa i z ovocia stromov, patria Hospodinovi... Všetky desiatky z dobytku a oviec, všetko, čo prechádza pod pastierskou palicou, každé desiate, bude zasvätené Hospodinovi.“ (3M 27, 30.32) Prorok Malachiáš povzbudzuje ľud: „Prinášajte celé desiatky do pokladnice a v mojom dome bude poživené; vyskúšajte ma týmto – vraví Hospodin mocnosť: Či vám neotvorím okná nebies a nevylejem na vás až nadbytok požehnaní!“ (Mal 3, 10) I ja vás povzbudzujem: pamätajte na cirkev, cirkevné zbory!

Bratia a sestry, tých zopár veršov Dávidovej modlitby končí slovami: „Naše dni na zemi sú ako tieň a bez nádeje.“ Úžasné poznanie. Na pozadí ľudskej pomínutelnosti tým viac a jasnejšie vyniká Božia stálosť, zvrchovanosť a moc, ktorej symbolom má byť aj chrám. Pritom všetkom neprestáva byť Hospodin Bohom svojho vyvoleného ľudu. Bohom, ktorý sa sám a dobrovoľne zväzuje s praotcami a s ich potomkami..., ktorého nemôže zachytiť a pripútať žiadne ľudské veľdielo.

V úplnom závere 29. kapitoly 1. knihy Kronickéj sa o Dávidovi píše: „Zomrel v peknej starobe, sýty vekom, bohatstvom a úctou. (1 Kron 29, 28a) Jeho modlitba tak vznikla na samotnom konci jeho života. Podobne ako Dávid, aj zbožný Jób poznáva, že my ľudia, „sme len včerajší a nič nevieme, lebo naše dni sú len tieň na zemi.“ (Job 8, 9) A ako sme čítali v Dávidovej modlitbe, sme iba „cudzincami a usadlíkmi ako všetci naši otcovia“. Lenže aj keď je tomu tak, predsa len smieme vedieť, že je niekto, kto je oveľa väčší, než my, kto presahuje všetky naše zmysly, kto je nad nami a s nami a my Ho aj dnes môžeme vyvyšovať slovami Dávidovej modlitby: „Tvoja je, Hospodine, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i velebnosť, veď Tvoje je všetko na nebi i na zemi. Tvoje je kráľovstvo, Hospodine. Ty si ten, ktorý sa ako hlava vypína nad všetkým. Bohatstvo a česť sú od Teba, Ty panuješ nad všetkým. Vo svojej ruke máš silu a moc, v Tvojej ruke je, či učiníš niekoho veľkým a mocným.“ Sme v Jeho ruke, ukrytí v Jeho dlaniach. Čo viac si, bratia a sestry želať? „Keď Boh za nás, kto proti nám?“ (R 8, 31)

Nesľúbil nám nikdy, že nás zbaví všetkého zlého. Ale sľúbil, že bude s nami. Je to obsahom Jeho vlastného mena. Mena Emanuel, čo v preklade znamená: Boh s nami. Pán Ježiš Kristus hovorí: „Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta.“ (Mt 28, 20) Nebojme sa, On, ktorý je ďaleko mocnejší než čokoľvek na tomto svete, nás bude viesť a chrániť. Spoločnime sa na Neho vo všetkom, čo je pred nami. Tak, ako nám to On sám ukázal a ktorý sa stal poslušným Otcovi až do smrti na kríži. (F 2, 8)

Amen.

➤ Významné udalosti

➤ Svet, cirkev, ECAV

Zdá sa, že život sa pomaly vracia do akéhosi normálu, či štandardu, na aký sme boli zvyknutí pred vypuknutím pandémie koronavírusu COVID 19. Obdobie, ktorým sme za ostatné tri roky prešli, a ktoré je pred nami, budeme pravdepodobne rozdeľovať na dobu pred korunou a po korone. Vďaka Bohu, prežili sme a sme tu. Prežili sme, aj keď niektorí možno s ujmou na vlastnom zdraví, či zdraví svojich blízkych, a to nielen telesnom, ale aj duševnom. Prežili sme, aj keď mnohí z našich priateľov a známych, príp. rodinných príslušníkov to šťastie nemali. Prežili sme, ale za koronu sme zaplatili veľkú daň a potrvá to ešte dlhý čas, kým dôsledky nepominú – aj keď si skôr myslím, že zanechajú v nás následky trvalé. Korona a všetko okolo nej nás ako ľudstvo rozdelila. Rozdelila priateľov, nahľadala mnohé rodinné väzby, pokazila, niekde celkom zničila medziľudské vzťahy.

Ale tému korony v roku 2022 vystriedala iná, ešte vážnejšia téma – vojna na Ukrajine. Západné spoločnosti mali v posledných dekádach šťastie. Od konca druhej svetovej vojny sa im vojenské konflikty vyhýbali. Hoci bojovali v Kórei, vo Vietname, v Afganistane a čiastočne aj na Strednom východe či v Afrike, tieto vojny sa priamo dotkli iba veľmi malého percenta obyvateľov Západu. Trpeli však milióny ľudí v daných regiónoch. Od roku 1945 neubehol rok bez toho, aby sa v niektorej časti sveta nebojovalo. Tá časť ľudstva, ktorá si môže užívať dlhotrvajúci mier, ľahko sklzne k dojmu, že vojna je čosi, čomu sa venujú tí druhí, pretože sa nachádzajú na nižšom stupni rozvoja. My západniari si samoľúbo namýšľame, že sme mierumilovnejší. Zároveň sa však dokážeme nadchýnať vojnovými hrdinami z minulosti a bitkami, v ktorých bojovali. Páčia sa nám príbehy o odvahe a hrdinských činoch vo vojne. Police kníhkupectiev sa prehýbajú pod knihami s vojenskou tematikou a aj filmoví a televízni producenti vedia, že vojna na diváka vždy zaberie. Zdá sa, že nás nikdy neomrzia Napoleonove ťaženia, evakuácia Dunkerku, vylodenie v Normandii alebo príbehy ako Star wars či Pán prsteňov. Páčia sa nám okrem iného preto, lebo sú od nás dostatočne ďaleko. Sme si istí, že vojna sa nás nedotkne. Dnes sa však západný svet dostáva do situácie, keď je vojna veľmi blízko. Pre nás na Slovensku v tej najtesnejšej blízkosti, pretože sa bojuje u našich východných susedov.

Aj v tejto situácii však život vo svete ide ďalej a v spoločnosti sa hýbu veci a mnoho vecí hýbe spoločnosťou. Aspoň niečo málo z toho vyberám, aj keď vy by ste vybrali možno niečo iné...

- Rok 2022 sme začínali v núdzovom stave, ktorý bol vyhlásený za účelom zamedzenia šírenia infekčného ochorenia COVID-19, a trval do 22. februára.

- 4.-20. februára sa v čínskom Pekingu konali XXIV. zimné olympijské hry, na ktorých Slovensko zastupovalo až 50 športovcov. Slovenský národný hokejový tím získal bronzovú medailu a slovenská lyžiarka Petra Vlhová zlatú olympijskú medailu v slalome.
- 24. februára začalo Rusko v skorých ranných hodinách vojnu proti Ukrajine.
- Od 1. januára 2023 nebude potrebné vymieňať eurá na kuny, ak pocestujete na dovolenku do Chorvátska. 1. júna 2022 totiž Európska komisia schválila zavedenie spoločnej európskej meny aj v Chorvátsku, ktoré sa 1. januárom 2023 stalo 20. členským štátom eurozóny.
- V júli sa v Banskej Bystrici konal Letný európsky olympijský festival mládeže, ktorého sa zúčastnilo 2300 športovcov zo 48 krajín.
- 2. októbra sa v Bratislave na autobusovej zastávke stala vážna dopravná nehoda, v dôsledku ktorej zahynulo päť osôb (z toho štyria vysokoškolskí študenti) a ďalších šesť osôb bolo zranených. Nehodu spôsobil nezodpovedný vodič pod vplyvom alkoholu.
- 12. októbra došlo v Bratislave k teroristickému útoku, ktorý si vyžiadal dve obete a jednu zranenú osobu (ak náhodou neviete, zranená bola Kremničanka). Napokon si útočník a vrah siahol na život aj sám.
- 29. októbra sa konali na Slovensku spojené komunálne a krajské voľby
- 20. novembra – 18. decembra sa v Katare konali XXII. majstrovstvá sveta vo futbale
- V závere roka 15. decembra bola vláde Eduarda Hegera počas rokovania Národnej rady Slovenskej republiky vyslovená nedôvera
- V cirkvi sme si po viac ako dvoch rokoch zvolili nového generálneho dozorcú, ktorým sa stala Renáta Vinczeová, prvá žena v tejto funkcii, a v našom senioráte takisto po viac ako dvoch rokoch sme zvolili seniora.

Bolo to aj dosť známych osobností, s ktorými sme sa v roku 2022 navždy rozlúčili. Hneď na začiatku januára nás opustil najmä v Kremnici všetkým dobre známy Rudolf Čillík, olympionik a legenda bežeckého lyžovania; slovenský politik Eduard Kukan; americká diplomatka a ministerka zahraničných vecí USA Madeleine Albrightová; český herec Josef Abrhám; Dušan Ondrejovič, slovenský filozof a teológ; slovenský kardinál Jozef Tomko; česká speváčka, skladateľka, textárka, herečka a moderátorka Hana Zagorová; sovietsky komunistický politik a jediný prezident Sovietskeho zväzu Michail Sergejevič Gorbačov; anglická kráľovná Alžbeta II; slovenský hudobník, klavirista a hudobný skladateľ Braňo Hronec; známe slovenské herečky Mária Kráľovičová a Soňa Valentová; asi najznámejší slovenský epidemiológ a onkológ Vladimír Krčméry; svetoznámy brazílsky futbalista Pelé a priamo na Silvestra obletela svet správa o smrti emeritného pápeža Benedikta XVI.

Po skončení núdzového stavu 22. februára 2022 sa začal pomaly rozbiehať aj život v cirkvi. Síce ešte s malým oneskorením, no predsa sa naplno rozbehli prezenčné zasadnutia presbyterstiev, konventov na všetkých úrovniach cirkvi, synody a všetky ostatné hospodárske a vnútromisijné aktivity. No kde-tu počas roka ešte väčšia chorobnosť zaúradovala a boli sme nútení niektoré podujatia preložiť na iný termín, príp. úplne zrušiť. Tu je stručný prehľad tých, ktoré sa uskutočnili:

- 4. apríla sa konala kandidačná porada k voľbe generálneho dozorcú ECAV
- 9. apríla sa konal seminár pre neordinovaných vo Zvolene (organizoval Západný dištrikt ECAV)
- 25. apríla sa konala Dištriktuálna pastorálna konferencia vo Zvolene
- 16. mája sa konala Všeobecná pastorálna konferencia vo Zvolene
- 21. mája sa konal seniorálny konvent nášho seniorátu na Dubovom (CZ Ostrá Lúka). Zvest'ou slova Božieho poslúžil brat farár Peter Kevický z Poník. Po úvodnej pobožnosti uviedol dištriktuálny biskup ZD ECAV na Slovensku Ján Hroboň do funkcie konseniora brata Jozefa Paceka a do úradu seniorálnej dozorkyne sestru Vieru Kadlecovú. Svoj príhovor založil na texte z Evanjelia podľa Matúša 13. kapitoly. (Kon)seniorská správa o živote Zvolenského seniorátu bola založená na biblickom texte z knihy Kazateľ 3, 1 – 8. Konvent zvolil aj niektorých predstaviteľov a funkcionárov: za náhradného delegáta na dištriktuálny konvent Mgr. Radima Pačmára, PhD., za náhradného delegáta na synodu Mgr. Jána Mojzsisu.
- 5. júna sa konalo seniorálne stretnutie žien vo Zvolene

- 12. júna sa vo Veľkom Krtíši uskutočnil konvent Západného dištriktu ECAV
- 18. júna sa na Kremnických Baniach (CZ Kremnica) konalo spoločné podujatie Západného dištriktu a Zvolenského seniorátu s názvom „Služby Božie v prírode“.
- 24. – 25. júna sa konala prvá Synoda ECAV na Slovensku v Banskej bystrici
- 4. júla sa konala v tomto roku druhá kandidačná porada k voľbe generálneho dozorcú ECAV
- 5. júla sa konalo ďalšie z podujatí „služby Božie v prírode“, tradične na Branči
- 7. – 10. júla sa na pôde nášho seniorátu vo Zvolenskej Slatine konal SemFest, festival pre mladých
- 9. – 11. septembra sa uskutočnilo Celoslovenské stretnutie seniorálnych presbyterov „Veľká Javorina Slovensku“
- 10. septembra sa uskutočnilo tretie z podujatí „Služby Božie v prírode“ v Galante venované 75. výročiu presídlenia dolnozemsých Slovákov
- 15. – 17. septembra sa konala konfivíkendovka konfirmandov nášho seniorátu na Králikoch
- 1. októbra sa v Kremnickom chráme Božom konala inštalácia seniora Zvolenského seniorátu
- 1. októbra sa konal ďalší seminár pre neordinovaných vo Zvolene (organizoval Západný dištrikt)
- 4. – 6. októbra sa v Poprade konala Teologická konferencia ECAV na Slovensku
- 8. októbra sa konal Festival chrámovej piesne v Nitre (organizoval Západný dištrikt)
- 10. októbra sa kňazi Zvolenského seniorátu spolu s hŕstkou veriacich zúčastnili krátkej pietnej spomienky na Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici pri hrobe Terézie Vansovej (80 r. od úmrtia)
- 15. októbra sa v Sliachi konalo druhé zasadnutie Synody ECAV na Slovensku
- 4. – 6. novembra sa konali Misijné dni Západného dištriktu v Piešťanoch
- 19. novembra sa konalo seniorálne stretnutie presbyterov cirkevných zborov nášho seniorátu v Michalovej (CZ Brezno)
- 2. decembra boli zverejnené výsledky II. kola volieb generálneho dozorcú – generálnou dozorkyňou sa stala historicky prvá žena Renáta Vinczeová, doterajšia dozorkyňa Západného dištriktu ECAV na Slovensku

➤ **Duchovný a hospodársky život Zvolenského seniorátu**

➤ **Personálne obsadenie v senioráte**

Po viac ako dvoch rokoch sa podarilo uskutočniť voľbu seniora. Seniorálne presbyterstvo na svojom zasadnutí dňa 29. apríla vyhlásilo voľby a schválilo harmonogram volieb seniora. 13. júna sa konala Kandidačná porada predsedníctiev cirkevných zborov seniorátu. Samotná voľba prebiehala na konventoch všetkých osemnástich cirkevných zborov seniorátu počas nediel 3., 10. a 17. júla. Sčítanie hlasov prebehlo na zasadnutí seniorálneho presbyterstva dňa 28. júla. Po uplynutí apelačnej doby nadobudla táto voľba právoplatnosť 23. augusta. Funkčné obdobie je šesť rokov, tzn. do 22. augusta 2028.

Seniorom Zvolenského seniorátu ECAV na Slovensku sa po viac ako dvoch rokoch uprázdnenej pozície stal zborový farár z Kremnice a dovtedajší konsenior Mgr. Jozef Pacek. Spolu so seniorálnou dozorkyňou RNDr. Vierou Kadlecovou tvoria predsedníctvo Zvolenského seniorátu ECAV na Slovensku a obaja sú zároveň štatutárnymi zástupcami seniorátu.

Funkcia predsedu Vnútromisijného výboru ZVS ECAV na Slovensku je obsadená administrátorom predsedu Vnútromisijného výboru ZVS ECAV na Slovensku a je ňou predsedníctvom Západného dištriktu ECAV na Slovensku menovaná sestra Mgr. Andrea Valentová.

Aktuálne nie je stále obsadená funkcia seniorálneho právneho zástupcu. Poradenstvo v právnych záležitostiach však vždy veľmi ochotne poskytne seniorálna presbyterka nášho seniorátu a predsedníčka právneho výboru ECAV na Slovensku sestra JUDr. Ing. Andrea Hasprová.

Neobsadené je tiež miesto jedného riadneho presbytera z radov neordinovaných a aktuálne bude potrebné zvoliť konseniora, dvoch náhradných seniorálnych presbyterov z radov ordinovaných a jedného náhradného delegáta na dištriktuálny konvent z radov ordinovaných.

V minulom roku boli v našom senioráte administrované až tri cirkevné zbory, a to dlhodobo Horná Lehota z Mýta pod Ďumbierom (administruje Mgr. Štefan Škorupa), Dobrá Niva z Ostrej Lúky (administruje Mgr. Ján Čáby) a Očová zo Zvolenskej Slatiny (administruje Mgr. Branislav Kováč). Sestra farárka Jarmila

Balková z Dobrej Nivy nastúpila dňom 11.1. na materskú dovolenku, ktorá trvá k dnešnému dňu. 3.9. skončilo 10-ročné volebné obdobie sestry farárke Irene Gajdošovej, ktorú sa kandidačné celozborové presbyterstvo rozhodlo nekandidovať, vypísalo súbeh, do ktorého sa nikto neprihlásil a sestra farárka Gajdošová z cirkevného zboru Očová odišla do cirkevného zboru Málinec (Novohradský seniorát). Kňazské stanice v ostatných cirkevných zboroch sú riadne obsadené, kaplánske z dôvodu nízkeho počtu kaplánov v cirkvi obsadené nie sú.

V roku 2022 sa uskutočnila voľba zborového farára v Cirkevnom zbore Poniky, nakoľko dovtedajšiemu zborovému farárovi Mgr. Petrovi Kevickému skončilo desaťročné funkčné obdobie. Kandidačné celozborové presbyterstvo ho kandidovalo ako jediného kandidáta a celozborový konvent na svojom zasadnutí ho dňa 4. decembra jednomyselne zvolil na ďalšie desaťročné obdobie.

Vo funkciách štatutárnych zástupcov a zborových dozorcov cirkevných zborov nášho seniorátu sa udiala iba jedna zmena, a to v Cirkevnom zbore Očová. Po vzdaní sa sestry Zuzany Šantovej funkcie administrátorky zborového dozorca prijala povolanie slúžiť na vinici Pánovej cirkvi sestra Lenka Stančíková, a na celozborovom konvente konanom dňa 13. novembra bola zvolená za zborovú dozorkyňu CZ Očová.

Zasadnutí, ktoré sa týkali volieb zborových farárov a zborových dozorcov, sa spolu so mnou zúčastňovala aj seniorálna dozorkyňa sestra Viera Kadlecová.

V prípade mojej neprítomnosti v Kremnickom cirkevnom zbore, alebo počas dovolenky ma zastupovali kolegovia v službe zo seniorátu, v niektorých administratívnych veciach mi pomohol brat farár Daniel Duraj. Nielen mňa, ale i ostatných zborových či námestných farárov v čase dovoleniek, zdravotných ťažkostí, príp. iného dôvodu neprítomnosti, ochotne zastúpila riaditeľka Biskupského úradu Západného dištriktu sestra farárka Zuzana Žilinčíková, spirituálka na Evanjelickom gymnáziu v Banskej Bystrici sestra farárka Andrea Valentová, kde-tu ešte brat farár Ján Kecer, alebo aj brat Ondrej Baranec a sestra Jana Hašková, poslucháči Evanjelickej teologickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V niektorých cirkevných zboroch sú ochotní a schopní neordinovaní spolupracovníci, ktorí konajú čítané služby Božie, v roku 2022 obzvlášť v administrovanom cirkevnom zbore Dobrá Niva (sestra dozorkyňa Zuzana Smutná). Všetkým mojím kolegom a ostatným spolupracovníkom srdečne ďakujem za akúkoľvek pomoc a spoluprácu.

➤ **Bohoslužobný život**

O poznanie pozitívnejšie ako vlani hodnotí bohoslužobný život v senioráte brat farár Daniel Duraj. Správu založil na biblickom texte z Lukášovho evanjelia 9. kapitoly: *„Kto chce prísť za mnou, nech zaprie sám seba, berie svoj kríž deň po deň, a tak ma nasleduje. Kto by si chcel zachrániť život, stratí ho; a kto by stratil život pre mňa, zachráni si ho. Ved' čo prospieje človeku, keby aj celý svet získal, ale samého seba by stratil, alebo by si uškodil?...“* Hneď v úvode uvádza stručné výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021, ktoré boli zverejnené začiatkom roka 2020: *„Na území nášho Zvolenského seniorátu je 17 548 ľudí, ktorí sa pri sčítaní ľudu prihlásili ku Ev. a. v. cirkvi v roku 2021. Je to o 2 440 menej ako v roku 2011. V evidenciách zborov k 31. 12. 2022 je 16 333 evanjelikov. Rozdiel je 1215 ľudí, čo je 6,9 percenta.“* Konštatuje, že čo sa týka príslušnosti k ECAV na Slovensku, sme očakávali oveľa väčší prepád. Ale všima si celospoločenský jav na Slovensku, kedy počty veriacich, resp. tých, ktorí sa v ostatných rokoch aspoň hlásili k niektorému z vierovyznaní, značne klesajú. *„Takmer štvrtina obyvateľov Slovenska sa neprihlásila ku žiadnemu vierovyznaniu...“*

Výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 sú známe a my by sme sa mali pýtať: Čo s nimi? Ako ďalej? Myslím, že je potrebné nielen ich vziať na vedomie, ale zodpovedne sa k nim aj postaviť. Pritom všetkom by sme mali rozlišovať medzi výsledkami sčítania a zborovými kartotékami s evidenciou členov cirkevného zboru.

Ponajprv by bolo celkom užitočné, aby sme v cirkevných zboroch vedeli povedať koľko duší bolo pokrstených, pochovaných, či koľko veriacich sa prihlásilo, resp. odhlásilo z toho-ktorého cirkevného zboru za obdobie desiatich rokov 2011 – 2021. Pretože práve tieto čísla by o stave počtu členov veriacich v cirkevných zboroch vypovedali podstatne viac.

Následne by bolo dobre pomenovať príčiny, prečo sa mnohí neprihlásili k ECAV na Slovensku,

hoci boli aj pokrstení, či konfirmovaní a možno sa pri sčítaní v roku 2011 k ECAV na Slovensku prihlásili. A tie sú naozaj rôzne. Členovia cirkvi sa strácajú, lebo im na cirkvi nezáleží. Neplatia cirkevný príspevok, v cirkevných zboroch nevedia, čo s nimi. Prest'ahujú sa do iného mesta či obce a neriešia odhlásenie sa z, resp. prihlásenie sa do cirkevného zboru. Najmä vo väčších mestách sú známe prípady, kedy rodina nedá zosnulého pochovať cirkevným spôsobom, takže zbor sa nemá ako dozvedieť, že ten a ten je už pochovaný. Ďalšou všeobecne známou príčinou poklesu je vývoj demografickej krivky. Slovensko vymiera. Podľa odborníkov je to neodvratiteľný fakt. A treba povedať, že ide o záležitosť, ktorá je známa niekoľko rokov. Podľa slovenských vedcov budeme o štyri desaťročia patriť medzi tri najstaršie krajiny v Európe. Problémom však nie je len starnutie, ale aj neustály pokles pôrodnosti. No a napokon ako jedna z príčin prečo sa ľudia k cirkvi nehlásia, je všeobecná nie celkom priaznivá nálada voči cirkvi. Ľudia dnes majú celkom iné, nevidané možnosti nielen ako sa dostať k informáciám, ale vôbec navzájom komunikovať ako nikdy predtým. Neraz k tomu dopomáha aj anonymita internetového priestoru, v ktorom majú pocit, že môžu prezentovať všetko, bez akýchkoľvek dôsledkov. Aj v priebehu samotného sčítania počas roka 2021 viedli ateisticky a proticirkevne naladení občania našej krajiny, ako aj niektoré spoločenstvá a hnutia rozsiahlu kampaň proti cirkvi, poukazovali na jej mnohé zlyhania v minulosti, aj dnes a ľudí vyzývali, aby svoju identitu k cirkvi popreli a neprihlásili sa k žiadnemu vierovyznaniu. Výsledky sú aké sú. Treba mať nádej, že Boh môže zmeniť náš údel, podobne ako nejednu raz v dejinách cirkvi, či ešte dávno predtým, v dejinách Izraela. Verme, že raz príde čas, keď bude platiť: „boli ste kliatbou medzi národmi, ale teraz vás vyslobodím a budete požehnaním.“ (Zach 8, 13)

Na druhej strane, ako v správe konštatuje aj br. farár Duraj, „otvára sa nám nová možnosť misie.“ To je zároveň odpoveď na otázku: Čo s výsledkami sčítania? Ako sa ku nim postaviť? Pozitívne výsledky počtu služieb Božích, nárast priemernej účasti veriacich na službách Božích a iných misijných aktivitách sa síce dobre počujú, ale neodzrkadľujú realitu. Sú dosiahnuté len tým, že na začiatku roku 2022 bol zrušený núdzový stav a brána ku všetkým hromadným podujatiam bola dokorán otvorená. Bolo viac krstov, i viac sobášov, a menej pohrebov. Ale čo s tou štvrtinou celkového počtu obyvateľov Slovenska, ktorá sa neprihlásila k žiadnemu vierovyznaniu? Zdá sa, že trend nezastavíme pozývaním na služby Božie, do spoločenstva cirkvi, ani naučenými biblickými veršami, hoc našich srdc sa tak hlboko dotýkajúcimi. Hoci ani jednu z týchto aktivít nemožno vynechať. Pravdou však je, že jedinú Bibliu, ktorí budú mnohí kedy čítať, ak sa to tak dá povedať, bude môj – náš život a osobný príklad života viery; „viery činnej skrze lásku“ (G 5, 6).

Nech je teda, milí bratia, milé sestry, náš život viery, náš osobný príklad, pozitívny vzor pozvaním k Ježišovi Kristovi, do spoločenstva Jeho svätej cirkvi a v konečnom dôsledku ku spásu a večnému životu pre tých, ktorí hynú vo svete a ktorým je slovo o Kristovom kríži bláznovstvom (1K 1, 18). Nech nám všetkým k tomuto vznešenému cieľu a povolaniu Pán dáva odvahu, silu a požehnanie.

Z kňazských výročných správ temer zo všetkých cirkevných zborov zaznievajú znepokojivé správy z poklesu priemernej účasti veriacich na službách Božích, ako aj na ostatných aktivitách cirkevno-zborového života. Napriek tomu, že nám pandémia COVID 19 ukázala, aký dôležitý je vzájomný osobný fyzický kontakt, aký vzácny je dar spoločenstva, mnohí členovia cirkevných zborov zostali buď uväznení v strachu z choroby, alebo sa im nechce opustiť pohodlie kresla obývačky svojej domácnosti. Nedávno zosnulý profesor Krčméry sa v jednom z mnohých rozhovorov vyjadril, že po pandémii COVID 19 príde pandémia „postcovidová“. Zdá sa, že mal pravdu. „Postcovidová“ pandémia prináša lockdowny, ktoré nám nikto nevytvára, len ak ľudia sami sebe. Uzamykáme sa do svojich domov, bytov, chceme mať pokoj od všetkých a od všetkého, vrátane cirkvi. Znepokojivé je to, že sa to týka tých, ktorí pred koronou boli pravidelnými účastníkmi služieb Božích. Dali by sa možno charakterizovať slovami jedného z Pánových podobenstiev: „A ktoré bolo zasiaté do skalnatej pôdy, to je ten, čo počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma; nemá však koreňa v sebe, je len chvíľkový; len čo príde súženie alebo prenasledovanie pre to slovo, hneď sa pohorší. A ktoré bolo zasiaté do trnia, to je ten, čo počúva slovo, ale starosti sveta a klam bohatstva udušia to slovo, takže zostáva bez úžitku.“ (Mt 13, 20 – 22) Pred nami je ďalšia výzva: Ako si poradiť s „postcovidovou“ pandémiou? Ako znovu osloviť a priviesť ľudí späť do spoločenstva cirkvi? Modlime sa, aby nám Pán Boh dal múdrosť a ukázal cestu k odpovediam aj na tieto otázky.

Otázok je viac. Okrem iného aj: Ako sa vysporiadať so spôsobom prijímania sviatosti Večere Pánovej? Ťažko si zvykáme na prijímanie novým spôsobom: hostiu – telo Pána Ježiša Krista podáva kňaz na dľaň prijímajúceho; víno – krv Kristovu neprijímame z jedného spoločného kalicha, ale každý z malého plastového, nerezového, porcelánového, keramického kalíštea. Nevieť, či sa niekedy vrátíme k pôvodnej forme prijímania darov Večere Pánovej, hlavne, čo sa týka spoločného kalicha. Pre niekoho je aj toto vážna otázka, či dokonca problém, pre iného byť nemusí. Napokon – podstatný je obsah, nie až tak forma, hoci so všetkou vážnosťou vnímame kalich ako jeden z dôležitých historických a teologických symbolov našej cirkvi.

Bohoslužobný a cirkevno-zborový život v cirkevných zboroch seniorátu sa dostáva do štandardov, na aké sme boli zvyknutí pred pandémiou COVID – 19. O zrealizovaných aktivitách misijného charakteru informujú zboroví farári vo svojich výročných kňazských správach, ktoré odzneli na jednotlivých zborových konventoch. Dovoľte však vybrať aspoň niektoré, ako inšpiráciu a motiváciu pre iných...

- zborové dni a stretnutia v cirkevných zboroch: Dobrá Niva, Horná Mičiná (venovaný A. H. Krčmérymu), Kremnica, Zvolen
- ekumenické stretnutia a bohoslužby v cirkevných zboroch: Hronsek, Kremnica, Poniky, Zvolen, Zvolenská Slatina
- letné biblické tábory pre deti, dorast, konfirmandov, či mládež v rôznych formách v cirkevných zboroch: Badín, Banská Bystrica, Banská Bystrica – Radvaň, Brezno, Dobrá Niva, Hrochoť, Hronsek, Ľubietová, Kremnica, Očová, Ostrá Lúka, Horná Mičiná, Poniky, Slovenská Ľupča, Zvolen
- rodinný tábor v cirkevnom zbore Banská Bystrica – Radvaň
- evanjelizácia na radvanskom sídlisku pri Tihanyiovskom kaštieli a na základných školách (CZ BB – Radvaň)
- konfirmačné sústredenie v cirkevných zboroch: Očová, Banská Bystrica, Zvolenská Slatina
- zlatá konfirmácia v Hornej Mičinej, Očovej, Ostrej Lúke, Ponikách
- športové stretnutia Banská Bystrica – Radvaň, Dobrá Niva, Poniky
- vysielanie služieb Božích prostredníctvom internetového rádia Slobodný vysielač z cirkevného zboru Banská Bystrica – Radvaň
- zborové výlety v cirkevných zboroch Badín (Orava), Kremnica (po Európskych mestách reformácie), Hronsek (Novohrad; stretnutie artikulárnych zborov v Toporci), Brezno (Orava; Kokava nad Rimavicou; Veľký Krtíš), Zvolenská Slatina (Albertirša, Maďarsko; Slovenský raj)
- koncerty, hudobno-slovné pásma, programy spevokolov v cirkevných zboroch Badín, Brezno, Banská Bystrica, Hronsek, Mýto pod Ďumbierom, Kremnica, Ľubietová, Očová, Poniky, Slovenská Ľupča, Zvolen, Zvolenská Slatina
- rozhlasové služby Božie v režii RTVS celkom trikrát z CZ Banská Bystrica
- celoslovenské podujatie „Noc kostolov“, do ktorého sa zapojil CZ Banská Bystrica
- návčiky a sprevádzanie chvál hudobnými skupinami Obed-Edom a Obed-Edom junior v Banskej Bystrici – Radvani

V cirkevnom zbore Brezno boli výnimočnými príležitosťami viaceré podujatia: misijné služby Božie a vôbec prvé štedrovečerné služby Božie vo Val'kovni, benefičný koncert na záchranu kostola vo Val'kovni a otváracie služby Božie „Chalupkovho Brezna“ – celoslovenskej prehliadky záujmovo-umeleckej činnosti pedagogických zamestnancov, a takisto zorganizované stretnutie „Rázusovských zborov“.

V niektorých cirkevných zboroch si pripomenuli významné osobnosti: Banská Bystrica-Radvaň (evanjelický kňaz, básnik, prekladateľ, publicista Andrej Sládkovič – 150 rokov od úmrtia), Badín a Horná Mičiná (evanjelický kňaz, náboženský publicista, kultúrno-osvetový pracovník August Horislav Krčméry – 200. výročie od narodenia), Hronsek (spisovateľka, publicistka, prekladateľka a dejateľka Hana Ponická – 100. výročie od narodenia), Kremnica (evanjelický farár Miroslav Kýška – 10 rokov od úmrtia), Zvolenská Slatina (evanjelický farár, tvorca latinských a českých duchovných piesní a modlitieb Juraj Tranovský 430 rokov od narodenia).

Služby Božie za účasti seniora, resp. seniorálneho predsedníctva sa konali najmä pri príležitosti zasadnutí volebných konventov (Očová, Poniky) a pri príležitosti 200. výročia od narodenia A. H. Škultétyho v Hornej Mičinej.

Chcem poďakovať všetkým kolegom v oltárnej službe za ich prácu, službu, vernosť poslaniu v neľahkých časoch, ktoré žijeme. Aj keď to niekedy vyzerá, že sa akosi pomaly prebúdame z pandémie zas k plnohodnotnému životu služby a práce na Pánovej vinici. Verím, že nielen vás, ale všetkých, ktorí vám v službe v cirkevných zboroch pomáhajú a sú vám oporou, môže povzbudiť slovo, ktoré je slovom života, Božie slovo, ktoré čítame v liste apoštola Pavla Efezským kresťanom: „Prebud' sa, kto spíš... a zaskvie sa ti Kristus... Vykupujte čas, lebo dni sú zlé... rozumejte, čo je vôľa Pánova... Buďte naplnení Duchom. Hovorte medzi sebou v žalmoch, hymnách a duchovných piesňach, spievajte a plesajte Pánovi srdcom. Dobrorečte stále za všetko Bohu a Otcovi v mene nášho Pána Ježiša Krista.“ (Ef 5, 14 – 20) A podobne, ako apoštol Peter, i ja „pokladám za správne prebúdzat' vás a napomínať...“ (2 Pt 1, 13)

Chcem tiež poďakovať tým, ktorých sa vám podarilo zapáliť pre službu v cirkevnom zbore a poslúžili na službách Božích, či ostatných podujatiach. Vďaka tomu boli obohatené nejedny služby Božie kapelou Crossroads nielen v Banskej Bystrici, ale aj inde, napríklad na Kremnických Baniach na službách Božích v prírode. Hudba a spev neodmysliteľne patria k prejavu našej viery a evanjelickej identity. Spevokoly v cirkevných zboroch sa len veľmi pomaly rozbiehajú, niekde sa nerozbehli vôbec a ani vyhlídky do budúcnosti nie sú optimistické, ale napríklad v Dobrej Nive sa bratovi farárovi Jankovi Čábymu, hoci cirkevný zbor len administruje, podarilo založiť celkom nový spevokol. V Kremnici sa zas podarilo zborovému farárovi Jozefovi Pacekovi spojiť dva spevokoly dohromady a spojený ženský spevokol pri cirkevnom zbore s Kremnickým baníckym speváckym zborom FOKOŠ absolvovali niekoľko vystúpení.

Vďaka všetkým, ktorí sa venujete deťom, mládeži, konfirmandom, ale aj všetkým ostatným generáciám veriacich, modlíte sa, študujete Písmo, spájate ľudí, vytvárate vzťahy a krásne bratsko-sesterské spoločenstvá. Všetkým vám, bratia a sestry, ordinovaní i neordinovaní, nech sú vám do ďalšej služby povzbudením slová 133. žalmu: „Hľa, aké dobré, aké milé je to, keď bratia spolu bývajú! Ako výborný olej na hlavu, čo steká na bradu, Áronovi na bradu, čo steká na okraj jeho rúcha. Ako rosa Hermona, čo padá na sionské vrchy. Lebo Hospodin tam udelil požehnanie a život naveky.“

➤ **Vnútromisijná práca**

Seniorálny vnútromisijný výbor už s o niečo väčšou odvahou ako v ostatných rokoch plánoval misijnú činnosť. Napriek tomu bolo niekoľko plánovaných spoločných podujatí zrušených. A nebolo to z dôvodu pandémie. Zdalo sa nám, najmä farárom, že je toho veľa, hoci osobne som iného názoru. Myslím si, že práve na úrovni seniorátu sú výborné príležitosti k vzájomnému spoznávaniu detí, mladých ľudí, ale aj ostatných bratov a sestier z cirkevných zborov. Misijné podujatia, mládežnícke stretnutia, konfivíkendovky, aj športové aktivity, či stretnutia žien, mužov, spevokolov, presbyterov a mnohé ďalšie majú svoje opodstatnenie a veľký potenciál priniesť úžitok pre Pánovu cirkev v budúcnosti. Bol by som veľmi rád, keby sme dokázali nájsť cestu k rozdeleniu úloh a zodpovednosti či už za jednotlivé generácie veriacich, alebo rôzne oblasti cirkevno-zborových aktivít.

Podrobne sa vnútromisijným aktivitám nášho seniorátu venuje sestra farárka Andrea Valentová, administrátorka predsedu vnútromisijného výboru ZVS ECAV, vo svojej výročnej správe. Vďaka za jej za službu, aj za službu ostatných členov vnútromisijného výboru. Vďaka všetkým, ktorí si vzali na plecia starosť uskutočnených podujatí, ako aj všetkým, ktorí sa podujatí zúčastnili.

Náboženská výchova

Aj školská výučba sa po dvoch rokoch vrátila k zaužívanému spôsobu fungovania. Posledné dištančné vyučovanie prebiehalo ešte pred Vianocami 2021. Školský rok 2021/2022 dobehol bez výraznejších obmedzení vo vyučovaní. Aj v oblasti vyučovania náboženstva sa objavujú nové výzvy. V Správe o vyučovaní evanjelického náboženstva jej predkladateľka konštatuje, že „výzvou je opäť zaujať a pritiahnúť deti po dvoch rokoch korony a budovať spoločenstvo medzi nimi naprieč ročníkmi.“ Tiež konštatuje, že „problémom sú rodiny, kde vo viacerých prípadoch nie rodičia, ale deti si určujú, či

budú chodiť na NBV alebo Etickú výchovu (ETV) a stáva sa aj to, že jeden súrodenec chodí na NBV a druhý na ETV“.

Viac o konkrétnostiach v oblasti náboženskej výučby v senioráte je podrobne spracované vo vyššie spomenutej správe školskej dekanke nášho seniorátu, sestry farárky Renáty Rényeiovej, ktorej ďakujem za vypracovanie správy a službu.

➤ **Pastorálna starostlivosť a diakonická služba**

Aj pastorálna starostlivosť o ľudí sa, vďaka Pánu Bohu, po skončení núdzového stavu dostáva do normálu, hoci mnohí, najmä z veriacich sú stále opatrní. V kňazských správach zborových farárov sa z roka na rok čoraz častejšie objavujú konštatovania, že ľudia sa akoby uzatvárajú do seba. Čoraz menej sú otvorení osobným pastorálnym rozhovorom, sú zdržanliví, pokiaľ ide o návštevu kňaza v rodine, v domácnosti. Najčastejšie dochádza k pastorálnym rozhovorom pri nahlasovaní pohrebu, už menej pri životných jubileách, alebo „len tak“.

Vo viacerých kňazských správach je konštatované, že evanjelické rodiny nedbajú na prisluhovanie Večere Pánovej v domácnostiach, alebo v nemocniciach. Pritom všetci kňazi apelujú a dávajú sa k dispozícii, pokiaľ ide o prisluhovanie Večere Pánovej inde ako v chráme Božom. Myslím si, že je to správne a potrebné robiť osvetu aj v tomto smere – viesť ľudí k túžbe po odpustení a po daroch svätej Večere Pánovej. Na časnej púti životom sú to dary k posilneniu viery, pri zomierajúcom posilou na ceste k Spasiteľovi, ktorý hovorí: „Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom.“ (J 6, 54 – 56)

Popri misijnej práci a pastorálnej starostlivosti je neoddeliteľnou súčasťou života cirkvi aj diakonia, praktická služba lásky pomoci bližnému. Diakonickú službu v cirkevných zboroch v prevažnej miere zabezpečujú ženy zo Spoločenstva evanjelických žien. Pravidelne sa aj mimo mnohých aktivít stretávajú v cirkevných zboroch Kremnica a Zvolen.

Práve rok 2022 temer od jeho samého začiatku nám všetkým ponúkol, povedal by som, priam nevídané možnosti ako slúžiť. Vo februári rozpútaná vojna na Ukrajine ukázala nielen zlú a od dobra obrátenú stránku nás ľudí, ale zároveň poodhalila niečo z toho dobrého Božieho obrazu v nás, ku ktorému sme boli všetci ľudia stvorení. Všetko, čo sme ako jednotlivci, či spoločenstvá cirkevných zborov urobili pre zmiernenie utrpenia nevinných, to všetko je dobrá skúsenosť, Božia škola života, ktorá nás učí, že nie sme na tomto svete len pre seba, ale aj pre druhých... Viaceré cirkevné zbory okamžite zareagovali materiálnymi a finančnými zbierkami, vo viacerých cirkevných zboroch sa veriaci spojili do pravidelných spoločných modlitieb za mier na Ukrajine. Otcovia so synmi z radvanského cirkevného zboru, zborový farár z Kremnice, a ďalší dobrovoľníci slúžili v neľahkých podmienkach priamo na hranici, aby pomohli utekajúcim ženám a matkám, ktoré utekali pred hrôzou vojny, aby ochránili život svoj, no najmä život svojich detí. Utekali, hoci nevedeli kam a čo ich čaká na konci úteku. Cirkevné zbory Badín, Brezno a Kremnica poskytli vo svojich priestoroch, na úkor svojho pohodlia ubytovanie ženám, deťom, rodinám, utekajúcim pred hrôzami krviprelievania a devastovania nádhernej krajiny. V Radvani vytvorili transparentný účet, z ktorého následne čerpali finančné prostriedky na nákup potravín pre odídencov z Ukrajiny ubytovaných v bývalom pionierskom tábore pri Lučatíne. Neskôr rozšírili možnosti čerpania finančných prostriedkov a prispievajú členom svojho cirkevného zboru, ktorí sa ocitli vo finančnej tiesni najmä z dôvodu navýšenia cien energií a podľa pravidiel schválených zborovým presbyterstvom finančné prostriedky prerozdeľujú. Takáto nebývalá „mobilizácia“ si zaslúži uznanie a jedno veľké „ďakujem“. Vďaka vám, ktorí ste našli možnosti ako pomôcť bližnému a prichýlili ste na fary, do zborových domov ženy a deti z Ukrajiny. Nepýtali ste sa kto za čo môže, kto čo urobil, alebo neurobil, neriešili ste... Videli ste utrpenie nevinných, slabých, zraniteľných... V tých, ktorí utekali do cudzieho sveta, nevediac kam a ku komu, ste spoznali svojho bližného. Obdiv a vďaka vám! Nech vám Pán Boh vo všetkom aj ďalej pomáha a vašu lásku a službu milosťou a požehnaním hojne opláca!

V roku 2022 sa do projektu „*Kolko lásky sa zmesí do krabice od topánok*“ zapojili dva cirkevné zbory: Banská Bystrica a Kremnica, a prispeli tak k radostným Vianociam deťom v Srbsku. V cirkevnom

zbores Zvolen funguje Centrum zborovej pomoci a aj v tomto roku sa zapojilo do viacerých aktivít, pred Vianocami pripravili mikulášske balíčky a vianočné darčeky deťom zo sociálne slabších rodín.

Charakter organizovanej diakonickej služby má Centrum zborovej diakonie Kanaán v Banskej Bystrici. Kňazi konajú pastorálnu starostlivosť v nemocniciach v Banskej Bystrici, v Žiari nad Hronom i vo Zvolene. Brat farár Jozef Pacek koná pastorálne návštevy aj v Psychiatrickej nemocnici profesora Matulaya v Kremnici. Na území seniorátu funguje aj domov pre matky s deťmi, ktoré duchovne zaopatruje brat farár Daniel Duraj. Ďalej sa pravidelná pastorálna starostlivosť koná v CZ Kremnica (pobožnosti v DD a DSS Kremnica, Žiar nad Hronom, Janova Lehota, Ladomerská Vieska), CZ Ľubietová (návštevy v hospici, zariadenie soc. služieb Strom v Strelníkoch, hospic Ľubietová), CZ Slovenská Ľupča (návštevy v DD a DSS), CZ Zvolen (návštevy v domovoch dôchodcov, pravidelné služby Božie). Návštevy v nemocniciach, pobožnosti v rôznych zariadeniach sociálnej pomoci boli, a ešte aj v súčasnosti sú závislé od vývoja aktuálnej chorobnosti obyvateľov zariadení.

➤ **Činnosť seniorálneho presbyterstva**

Seniorálne presbyterstvo v roku 2022 zasadalo celkom trikrát. Na prvom stretnutí v apríli sa presbyterstvo venovalo príprave seniorálneho konventu a vyhláseniu volieb seniora Zvolenského seniorátu ECAV na Slovensku. Presbyterstvo schválilo aj celý harmonogram volieb seniora. Druhé zasadnutie bolo zvolané v zmysle schváleného harmonogramu volieb seniora za účelom spočítania hlasov v prospech kandidáta na funkciu seniora. Tretie zasadnutie sa venovalo príprave inštalácie novozvoleného seniora Zvolenského seniorátu Mgr. Jozefa Paceka, zborového farára v Kremnici. Okrem týchto záležitostí boli predmetom rokovaní žiadosti z cirkevných zborov týkajúce sa najmä predaja pozemkov.

Zasadnutiam spolu so mnou predsedala a rokovania viedla seniorálna dozorkyňa Zvolenského seniorátu ECAV na Slovensku RNDr. Viera Kadlecová. Chcem sa poďakovať nielen za jej službu a prácu, ale aj za jej láskavosť a ústretovosť, korektnú spoluprácu a priateľstvo.

Zasadnutiam seniorálnych presbyterstiev v roku 2022 sa bližšie venuje správa sestry Renáty Rényeiovej. Aj jej patrí vďaka za vypracovanie správy, ale aj za neraz náročnú službu zapisovateľky na rokovaníach presbyterstva, ale aj konventoch.

➤ **Hospodárenie**

Všetky cirkevné zbory Zvolenského seniorátu sú aj po hospodárskej stránke životaschopné. A to aj napriek tomu, že sa už druhý rok pasujú s odvodmi do Fondu finančného zabezpečenia (ďalej len FFZ), schváleného Synodou Cirkevným ústavným zákonom č. 2/2020 v októbri 2020. V zmysle §6 tohto zákona bolo možné finančné prostriedky fondu použiť iba na:

- platy duchovných – v súlade so Zásadami o odmeňovaní duchovných,
- programové ciele organizované ECAV a dištriktmi – rozpočtované na konkrétnu udalosť. Príspevok na programové ciele schvaľuje Generálne presbyterstvo na základe predloženého rozpočtu príslušnou COJ.

V priebehu necelých dvoch rokov platnosti tohto zákona však došlo k niekoľkým zásadným zmenám. Synoda v Trenčianskych Tepliciach 3. júla 2021 prijala Štatút FFZ, v ktorom boli jasne definované pravidlá použitia finančných prostriedkov fondu, a to: 1. mzdy duchovných a 2. programové ciele ECAV, pričom finančné príspevky na programové ciele organizované ECAV môžu byť z fondu použité do výšky 10% zostatku finančných prostriedkov, ktorý bol v predošlom roku a príspevky v zmysle § 6 ods. 2 CÚZ 2/2020 schvaľuje Generálne presbyterstvo. Synoda v Sliachi 15. októbra 2022 schválila zmenu § 6 tohto zákona s tým, že finančné prostriedky je okrem plátov duchovných možné použiť aj na: „c) výdavky na celocirkevné programy a služby ECAV, v súlade s rozpočtom schváleným Synodou ECAV“. Znamená to, že z FFZ sa môžu čerpať finančné prostriedky aj na všeličo ostatné, čo schválila Synoda, a to v ničím obmedzenej miere. Za túto zmenu hlasovalo 35 synodálov, proti boli 4 (všetci za Zvolenský seniorát), nehlasovalo 19. V nadväznosti na túto zmenu schválila tá istá Synoda aj zmenu Štatútu FFZ v pomere 30 za, 4 proti (všetci za Zvolenský seniorát), 24 nehlasovalo. Aktuálne znenie CÚZ č. 2/2020 nájdete v Zborníku cirkevnoprávnych predpisov ECAV na Slovensku a spolu so Štatútom je zverejnené aj na stránke ww.ecav.sk.

Všetky cirkevné zbory sú v zmysle CÚZ č. 2/2020 povinné do fondu prispievať. V našom senioráte do tohto fondu odvedli predpísané platby v plnej výške všetky cirkevné zbory, s výnimkou CZ Zvolen. Väčšina cirkevných zborov získavala finančné prostriedky na tento účel úpravou výšky ročného cirkevného príspevku. V niektorých cirkevných zboroch bol nový spôsob výpočtu odvodov do FFZ podnetom k revidovaniu kartoték s evidenciou členov cirkevného zboru. Aj v oblasti financovania stojí cirkev pred neľahkou výzvou: Ako prežiť? Ako prekonať negatívne dopady vojny na Ukrajine? Ako sa postarať o seba a svojich farárov v čase, keď bude mať každý čoraz hlbšie do vrečka? Ako inšpirácia pre ostatné zbory sú tzv. desiatky, ktoré mesačne odvádzajú niektorí bratia, sestry, rodiny z cirkevných zborov Badín, Banská Bystrica – Radvaň a Kremnica.

Seniorát napriek všetkému hospodáril veľmi dobre. A to aj napriek tomu, že dlhodobo nebol zvyšovaný seniorálny príspevok zborov, ktorý je vo výške 0,30 EUR na člena cirkevného zboru. Spolu s dvomi povinnými oferami do roka tvoria jediný príjem seniorátu. Finančný majetok seniorátu sa v priebehu roka podarilo navýšiť o ďalších viac ako 1.000,- EUR. Konkrétne čísla uvádza vo svojej správe sestra Anna Pavlíková, predsedníčka hospodárskeho výboru ZVS, ktorej ďakujem za jej prácu a službu, rovnako ako aj ostatným členom hospodárskeho výboru.

V každom cirkevnom zbore zveľaďujú veriaci im zverený majetok; starajú sa o chrámy Božie, farské budovy, cintoríny a pod. Sú to niekedy len drobné opravy, inokedy investície náročné na čas, finančné prostriedky, neraz závislé aj na ochotných pracovníkoch. Z hospodársko-investičných aktivít by som chcel spomenúť aspoň tie významnejšie:

- pokračovanie generálnej opravy a rekonštrukcie fary a oprava omietky kostolnej veže v Badíne
- oprava kostola vo Val'kovni (CZ Brezno)
- kompletná rekonštrukcia elektroinštalácie v chráme Božom v Dobrej Nive
- rekonštrukcia pivničných priestorov farskej budovy v Hornej Mičinej
- oprava fasády a výmena osvetlenia v kostole v Sliachi
- pokračovanie reštaurovania fasády kostola v Kremnici, výmena vodovodnej prípojky, zakúpenie audiovizuálneho vybavenia
- oprava, vymaľovanie modlitebne a nainštalovanie ozvučenia v Povrazníku (CZ Ľubietová)
- vyhotovenie bleskozvodu a náter strechy fary, oprava komínov v Slovenskej Ľupči
- oprava vchodových dverí chrámu Božieho v Zvolenskej Slatine
- v CZ Banská Bystrica to boli viaceré investície na budovách vo vlastníctve zboru: nová fasáda a nátery okien na budove fary v CZ Banská Bystrica, Lazovná 42; realizácia sanačnej omietky a montáž novej brány na budove na Lazovnej 44; rekonštrukcia kotolne v budove na Nám. SNP 21; elektroinštalčné práce v budove na Hornej ulici 21
- predaj budovy Evanjelického gymnázia na Skuteckého ul., ktorá bolo majetkom CZ Banská Bystrica do vlastníctva zriaďovateľa školy – Západného dištriktu ECAV na Slovensku
- dokončenie rekonštrukcie zvonice v Kašovej Lehôtke, rekonštrukcia priestorov fary v CZ Zvolen

To, čo sa zrealizovať podarilo, bolo aj vďaka dotáciám v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR, program „Obnovme si svoj dom“, alebo dotačná podpora Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý v ostatných rokoch značne pomáha nielen pri obnove kultúrneho dedičstva, ale podporuje napríklad aj činnosť letných denných, aj pobytových biblických táborov a misijnú činnosť. Mnoho finančných obetí prinášajú aj veriaci z cirkevných zborov formou zbierok, milodarov, či odpracovaním množstva brigádnických hodín. Niektoré cirkevné zbory využívajú aj ponuky Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a cez rôzne projekty „zamestnávajú“ obyvateľov miest a obcí bez akýchkoľvek, alebo len zanedbateľných finančných výdavkov. Za všetku snahu pracovať a slúžiť pre Pána a Jeho cirkev, za všetky obeť, ktoré kedy kto priniesol, patrí aj dnes jedna veľká vďaka; úprimná vďaka za zveľaďovanie dedičstva našich otcov, aby bolo zachované pre budúce generácie. Aj to totiž patrí do širokého okruhu toho, čo znamená smieť žiť pre Krista: „Smieť žiť pre Krista, kým trvá deň, no, i keď žiaľny zapadol tieň, vždy smieť Mu slúžiť a nechabnúť, tú milosť verným Boh dáva len.“ (ES 475)

Aktivity seniora (okrem už spomenutých)

- 10. januára – odovzdávanie farského úradu CZ Dobrá Niva s. farárkou Jarmilou Balkovou, ktorá nastupovala na materskú dovolenku, menovanému administrátorovi br. farárovi Jánovi Čábymu z CZ Ostrá Lúka
- 12. januára – online rokovanie predsedníctiev vyšších COJ
- 13. januára – online SPK
- 14. februára – online SPK
- 14. marca – online SPK
- 4. apríla – Večera Pánova kňazov ZVS /Poniky/
- 9. mája – SPK /Očová/
- 26. mája – služby Božie (Vstúpenie Krista Pána na nebo) Evanjelické gymnázium Banská Bystrica
- 27. júna – SPK /Mýto pod Ďumbierom/
- 7. júla – kandidačné celozborové presbyterstvo k voľbe zborového farára /CZ Očová/
- 9. septembra – odovzdávanie farského úradu CZ Očová s. farárkou Irenou Gajdošovou, ktorá zo zboru odišla na iné miesto pôsobenia, menovanému administrátorovi br. farárovi Branislavovi Kováčovi z CZ Zvolenská Slatina
- 12. septembra – online SPK
- 22. septembra – kontrola hospodárenia /CZ Zvolenská Slatina/
- 1. októbra – inštalácia seniora ZVS ECAV na Slovensku /Kremnica/
- 10. októbra – SPK /Banská Bystrica/
- 10. októbra – kandidačné celozborové presbyterstvo k voľbe zborového dozorca /CZ Očová/
- 7. novembra – pracovné stretnutie Zboru biskupov so seniormi /Zvolen/
- 12. novembra – kandidačné celozborové presbyterstvo k voľbe zborového farára /CZ Poniky/
- 13. novembra – volebný celozborový konvent k voľbe zborového dozorca /CZ Očová/
- 14. novembra – SPK /Šalková, /CZ Slovenská Ľupča//
- 27. decembra – služby Božie /CZ Trenčianske Stankovce/
- 4. decembra – volebný celozborový konvent k voľbe zborového farára /CZ Poniky/
- 4. decembra – služby Božie v Sebedíne /CZ Očová/
- 12. decembra – Večera Pánova kňazov ZVS /Badín/

Záver s poďakovaním

Milí bratia, milé sestry, vážení konventuáli!

Ak by som mal pomenovať, či označiť udalosť roka Zvolenského seniorátu, bola by to asi voľba a inštalácia seniora. Viac ako 91%-ná podpora zo seniorátu je úžasné a poviem úprimne – neočakávané číslo, ale zároveň je to pre mňa veľký záväzok. Veľmi si to vážim a komu som nepoďakoval, prosím, prijmite moju úprimné poďakovanie. Poďakovanie za dôveru, podporu, modlitby, pomoc, spoluprácu... No nemožno obísť znepokojujúce číslo percentuálnej účasti na voľbách. Zo 16 333 členov cirkevných zborov seniorátu sa volieb zúčastnilo 693 konventuálov oprávnených hlasovať, čo predstavuje niečo málo cez 4%. Do úvahy treba ale brať fakt, že v celkovom počte 16 333 sú zarátaní aj tí, ktorí členmi cirkvi síce sú, no keďže nedovŕšili vek 18 rokov, nie sú oprávnení hlasovať. Som si vedomý tiež, že volebné konventy sa nekonali v práve najvhodnejšom čase – čase prázdnin a dovoleníek. Ale nebolo na čo čakať, priaznivá pandemická situácia sa mohla kedykoľvek zmeniť, hlavne na jeseň. Seniorálne presbyterstvo teda hneď, ako sa uvoľnili opatrenia a zrušil núdzový stav, vyhlásilo a rozbehlo proces voľby. Po viac ako dvoch rokoch má Zvolenský seniorát svojho seniora.

Chcel by som sa tiež poďakovať „môjmu“ cirkevnému zboru Kremnica, všetkým, ktorí sa zapojili do príprav i samotnej organizácie slávnostnej inštalácie seniora v Kremnickom chráme Božom 1. októbra, mojej rodine, seniorálnym presbyterom, všetkým, ktorí ste sa zúčastnili. Myslím, že sme prežili jednu krásnu slávnosť seniorátu. Verím, že tak, ako sme sa spojili v minulom roku, vložili sa do spoločných diel, radostí i zápasov, tak pôjdeme aj ďalej. Seniorát som neprevzal v ľahkých časoch. Ale – ktorá doba bola ľahká? Lenže – netreba sa zameriavať na seba. To nie je cesta. Rok 2022 hodnotíme vo vrcholiacom pôstnom čase. A ten nám každý rok dáva príležitosť nehľadiť na seba, ale zahľadiť sa na

Toho, ktorý priniesol posolstvo a učenie, ktoré dodnes vzbudzuje pozornosť, na Pána Ježiša Krista. On sa neraz vyjadril, že Boh sa veľmi zaujíma o nás ľudí, dokonca že nám chce pomôcť prekonať naše odcudzenie od Neho, aby sme prežívali svoj život ako život Božích detí. Svojím vlastným príkladom nám ukázal, že sa nemusíme vo svojich myšlienkach, rečiach a záujmoch krútiť donekonečna len okolo seba, lebo existuje niečo omnoho krajšie: pozerat' k Bohu a na druhých ľudí, na svojich blížnych. Naučil nás celkom novým spôsobom hodnotiť veci, s ktorými máme do činenia. Učí nás vidieť nestálosť toho, čomu my ľudia tak často pripisujeme vysokú dôležitosť. Pomáha nám objavovať skutočné, trvalé duchovné hodnoty. Zasadil náš život do celkového Božieho stvoriteľského a vykupiteľského plánu, v ktorom máme svoje pevné miesto. Nie sme pohadzovaní sem a tam nejakou chaotickou náhodou, ale v Božom myslení máme pevné miesto... Vedieť toto, bratia a sestry, a stále si to uvedomovať – to dáva nášmu ľudskému životu pevnosť, stabilitu.

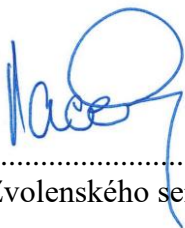
Táto výročná seniorská správa je založená na úžasnom poznaní prameniaca z Božieho slova, že nie naša, ale Božia je veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i velebnosť... všetko na nebi i na zemi. On je ten, ktorý sa ako hlava vypína nad všetkým. Aj bohatstvo a česť sú od Neho, On panuje nad všetkým... Vo svojej ruke má silu a moc, v Jeho ruke je, či učiní niekoho veľkým a mocným... Od Neho je všetko, takže ak sme čokoľvek obetovali pre Neho, pre blížneho, pre cirkev, z Jeho vlastného sme dali, z toho, čo On požehnal. Lebo sme pred Ním cudzincami a usadlíkmi ako všetci naši otcovia. Naše dni na zemi sú ako tieň a bez nádeje. Áno, sú, ak ich nenaplníme tými správnymi hodnotami. Ak neobjavíme hlbší zmysel života. Ak neprijmeme nádej, ktorú Boh ponúka vo svojom Synovi všetkým nám.

Milí moji priatelia, bratia a sestry v Pánovi! Ďakujem zo srdca všetkým, ktorí ste, ktorí bojujete dobrý boj života všade tam, kde žijete, pracujete, a kde slúžite. Ďakujem za vaše svedectvo, ovocie živej viery, vieru činnú skrze lásku. Ďakujem za váš osobný vklad a záujem o Božie stádo v menšom či väčšom cirkevnom zbore. Ďakujem za pracovné nasadenie a zodpovedný prístup všetkým seniorálnym predstaviteľom, presbyterom, funkcionárom, členom výborov, delegátom na vyššie COJ, synodálom... Ďakujem všetkým za osobné priateľstvá, vzťahy, vzájomné žehnania. Ďakujem všetkým, ktorí mi pomáhate a ste mi oporou.

Záverom vás, bratia a sestry, pozývam k spoločnej oslave a chvále, ako to kedysi urobil veľký kráľ Dávid a jemu zverený izraelský ľud: „Tak teda, Bože náš, ďakujeme Ti a chválime Tvoje slávne meno. Veď ani ja ani môj ľud by sme neboli schopní priniesť toľké milodary...“ (1 Kron 29, 13 – 14) Nech aj ďalšia práca a služba nás všetkých nie je márna, nech každá z prinesených obetí je prinesená na Božiu chválu a cirkvi a veriacim na požehnanie. Nech sme podobní tomu zrnku z Ježišovho podobenstva, ktoré bolo zasiate do dobrej zeme a prináša úžitok, hoci jeden stonásobný, iný šesťdesiatnásobný a iný tridsaťnásobný (Mt 13, 23).

Končím túto výročnú seniorskú správu, moju prvú v úrade seniora, s vďakou Pánovi cirkvi a s modlitbou chvály: „Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť aj vládu, lebo Ty si stvoril všetky veci, Tvojou vôľou trvali a boli stvorené!“ (Zjav 4, 11)

Amen.

Mgr. Jozef Pacek, senior Zvolenského seniorátu ECAV na Slovensku